Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Мій Боже милий,
Даруй словам святую силу –
Людськеє серце пробивать,
Людськії сльози проливать,
Щоб милость душу осінила,
Щоб спала тихая печаль
На очі їх…
Тарас ШЕВЧЕНКО

30 (445)
25 липня 2013 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

Нещодавній буревій із градобоєм застав мене посеред поля. Небо враз потемніло, страшний вітер почав гнути й ламати дерева, важкі краплі дощу вмент перетворилися в градини завбільшки з волоський горіх. Небо з несамовитою люттю періщило розпашілу від спеки, заквітчану зеленню землю. За якусь мить вона почорніла, а потім побіліла від граду, наче взимку.

– О Господи, за що нам така кара небесна?.. – запитував, напевно, не лише я. Кара була справді небесною. І не було на неї ради. Як і в минулі роки й тисячоліття і, гадаю, в наступні. І в такі трагічні миті ми звертаємося до вищих сил.

У часи наукового атеїзму нам пояснювали, що первісна людина зверталась до небес, оскільки не розуміла суті природних явищ і стихій. Нині ми знаємо, чому спалахує блискавка і гримить грім, чому падає град, але однак навіть розум, вихований в атеїстично-агностичних і матеріалістичних традиціях від шоку нишкне й душа апелює до сили Господньої. Уповали на неї і наші далекі пращури, звертаючись до Дажбога, Перуна, Велеса, що вкорінювалося в генетичний код поколінь. Долучаючись до сакрального, вони творили своє життя у злагоді з природою і Всесвітом. І в тому були щасливі.

Але суспільний поступ, державність русичів потребували, аби всі були одно. Насамперед духовно. І такою об'єднавчою силою могло стати християнство. Це насамперед розуміли князі, які правили Київською Руссю. Одні історики стверджують, що першими охрещеними й хрестителями були Аскольд і Ольга. Але історія хрестителем Русі-України визнала князя Володимира. Щоб зміцнити Київську державу, він вирішив взяти за дружину доньку візантійського імператора Анну. Але йому відмовили, мовляв, християнка не може піти за язичника. І тоді Володимир погодився охреститися. І сталося це у Корсуні. А вже опісля, 1025 років тому, він хрестив киян – своїх підданих, повеливши знищити капища язичників, поваливши їхнього божка Перуна, загнавши вчорашніх ідолопоклонників у води річки Почайни.

І якщо до більшості європейських народів християнство приходило у вигляді релігії гнаної, переслідуваної, катакомбної, поки воно не запановувало душею народу й не ставало його духом, то до нас воно прийшло державно-примусово. Чи не тому Русь-Україна так важко йде до своєї цілковитої свободи? І ще довгі десятиліття, як не століття, християнство і язичницькі вірування співіснували, толерували одне одного. І перше змушене було вбирати в себе державно понищені, але незнищенні духовні традиції іншого. Чи не тому наше Різдво і колядки, наш Великдень із його крашанками й гаївками, наші дійства на Івана Купала, Андрія, Старий Новий рік, Йордан такі глибинно-таємничі, незбагненно-прекрасні, чого немає в інших народів.

Так християнство творило нас як окремішній народ, а ми збагачували його своїми прадавніми традиціями. А ще ми долучались до світу цивілізованого, до високої духовності, до усвідомлення того, що Бог є любов.

І все це від тієї вікопомної події – Хрещення Русі-України, яку ми відзначаємо у ці дні. Хрещення – на всі віки, на всі часи.

Богдан ВІВЧАР

ЗАЯВИ

ДОРОГОЮ ВЗАЄМОПРОЩЕННЯ

Всеукраїнське Братство ОУН–УПА оприлюднило заяву, в якій різко засуджує звернення 148 народних депутатів України до польського сейму із закликом визнати волинську трагедію геноцидом поляків.

Авторів заяви дивує і той факт, що народні обранці, згадуючи про «волинську різню», чомусь забули про масові знищення українців на Закерзонні, операцію «Вісла» та інші акції проти українців. Зокрема, ще в 1946 році на Нюрнберзькому процесі попри всі намагання СССР ні ОУН–УПА, ні Дивізію «Галичина» чи інші українські військові формування не визнали нацистськими злочинцями, ні тими силами, що становили загрозу світовій спільноті, а їхні дії кваліфікувалися б як геноцид щодо інших народів.

«Всеукраїнське Братство ОУН–УПА різко засуджує звернення українських яничарів до польського сейму і вірить, що та дорога взаємопрощення і мирного співіснування, на яку ступили українці й поляки, є єдино правильною і неминучою, бо християнське «прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим» є доказовою істиною, найвищим виявом гуманізму й людяності. І хай допоможе нам у цьому Бог», – підсумовується в заяві.

С. Н.

НОВИНИ СВІТУ, УКРАЇНИ І КРАЮ

Ватикан визнав Івана Павла II святим

Богословська комісія Ватикану визнала папу римського Івана Павла II святим.

Спеціальна богословська комісія підтвердила факт чотирьох офіційно задокументованих чудес, і діючий папа римський Франциск підписав указ.

Офіційна церемонія, найімовірніше, відбудеться у грудні.

Папа римський у Бразилії

Папа римський Франциск візитує Бразилію. У аеропорту Ріо-де-Жанейро його зустріла президент Бразилії Джилма Руссефф.

Бразильські католики влаштували емоційну зустріч папі римському Франциску, першому папі, який народився на американському континенті.

У центрі міста зібрались десятки тисяч шанувальників понтифіка з квітами й плакатами. Це його перша закордонна поїздка відколи він став понтифіком. Візит Франциска до Бразилії приурочений до католицького Світового дня молоді.

Пам'ятники українським героям у США

У США на території літнього табору Спілки української молоді «Бескид», що в містечку Барабу (штат Висконсин), відкрили й освятили чотири пам'ятники українським героям.

Погруддя українських героїв – Симона Петлюри, Євгена Коновальця, Романа Шухевича та Степана Бандери – встановили на фоні емблеми СУМу, у мальовничій місцині біля водоспаду. Також відновили пам'ятник на честь проголошення Акту відновлення Української Держави 30 червня 1941 року.

Голова осередку СУМ ім. М. Павлушкова Павло Бандрівський назвав мету встановлення пам'ятників: «щоби наші діти, які табо-рують на оселі «Бескид», знали своїх героїв, щоб їхнє життя було для них взірцем служіння своєму народові. Нашу організацію заснували члени Організації Українських Націоналістів. Вони поставили перед молоддю завдання – служити Богові та Україні. Особливо важливо, щоби покоління українців, народжене під совєтською тоталітарною системою, знало правдиву історію України», – наголосив голова осередку СУМ.

Лікарі без виклику

Протягом десяти днів щомісяця дільничні лікарі Івано-Франківська відвідуватимуть своїх пацієнтів удома без виклику. За словами головного лікаря міста Тараса Масляка, на жаль, є пацієнти, які «не бачили в очі своїх дільничних лікарів по три-чотири роки». Тому івано-франківці мають знати: якщо у сім'ї є інвалід, лежачий хворий, чорнобилець, афґанець, до них повинен навідуватись дільничний лікар.

ЛАУРЕАТИ

СТЕПАНА ПУШИКА НАГОРОДИЛИ «РУСАЛКОЮ»

У столиці подільського краю Вінниці завершився літературно-мистецький фестиваль «Русалка Дністрова». Він зібрав цвіт українського письменства й презентував багату фольклорну програму. Це свято – міжнародне і об'єднує воно українських та молдовських митців.

Вінниця організувала свято в рамках фестивалю тих областей і республік, котрі перетинає Дністер. Вирішили, що фестиваль відкривають Івано-Франківська, Львівська, Тернопільська, Хмельницька, Чернівецька, Вінницька, Одеська області, Придністровська республіка і Молдова.

Вінницька обласна влада започаткувала також літературну премію імені «Русалки Дністрової». Першим її лауреатом за доробок про найдавнішу українську історію став наш краянин лауреат Шевченківської премії Степан Пушик.

Нагадаємо, що перший західноукраїнський альманах «Русалка Дністровая» зазвучав українською народною мовою 1837 року, з'явившись в угорському місті Буді. У 1910 році його перевидали в Тернополі, а от недавно у Вінниці відновили втретє, започаткувавши краєзнавчо-літературний альманах з такою ж історичною назвою та однойменну премію.

Н. К.

ЧУЖІ ГРОШІ

ЗАРОБЛЯЮТЬ НАЙБІЛЬШЕ

Виявляється, заробити мільйони гривень цілком офіційно можна і в Україні. Щоправда, для цього треба бути топ-менеджером однієї з найбільших компаній. Forbes.ua склав рейтинґ компаній, керівники якої отримують найбільше.

На першому місці рейтингу – енерґетичний холдинг ДТЕК, що входить до групи СКМ Рината Ахметова. Торік керівники цієї компанії отримали в середньому по 700 тисяч доларів! У Метінвесті сумарна компенсація топів сягнула 9,5 мільйона доларів! Це на 2,2 мільйона більше, ніж виплатив своєму топ-менеджменту ДТЕК. Однак компанія не розголошує кількості ключових менеджерів, тому порахувати, скільки припало на одну «топівську» душу, важко.

Серед аґраріїв найщедрішою виявилася компанія «Астарта» Віктора Іванчика. Кожен з її п'яти управлінців заробив $364 тис.

На четвертому місці за рівнем заробітків керівників – компанія «Milkiland». Її перші особи за минулий рік заробили в середньому 310 тисяч доларів. Далі йде «Миронівський хлібопродукт» Юрія Косюка. Там кожен управлінець в середньому заробив 290 тис. доларів. При цьому витрати на топ-менеджмент у «Миронівського хлібопродукту» найвищі – 11,7 мільйона доларів, оскільки там працюють аж 40 керівників. При цьому дві третини їхніх заробітків – не зарплата, а різноманітні бонуси.

АНОНС

ВСЕУКРАЇНСЬКА ПАТРІАРША ПРОЩА

З нагоди Року віри та 1025-ліття Хрещення Русі-України **3–4 серпня** відбудеться Всеукраїнська патріарша проща до Галицької чудотворної ікони Матері Божої у с. Крилос (давній Галич).

ПРОГРАМА

3 СЕРПНЯ

08.00 – Свята Літургія в архікатедральному соборі Воскресіння Христового в м. Івано-Франківську

09.00 – благословення прочан, процесійний вихід паломників пішою прощею з Івано-Франківська, Калуша, Рогатина та Бурштина до Крилоса

17.00 – зустріч та реєстрація паломників, привітальне слово пароха

18.00 – праця в групах

18.00–22.00 – сповідь прочан у храмі

19.00 – вечеря, організована Мальтійською службою

20.00 – театралізована Хресна дорога

22.00 – вечірня (перед вечірнею урочисто виносять для почитання перед храмом чудотворну ікону Матері Божої, до якої прикладаються паломники)

23.00 – наука про історію ікони, молитви на оздоровлення

23.20 – молебень до Богородиці перед іконою

23.40 – наука з нагоди відзначення Року віри

4 СЕРПНЯ

00.00 – похід зі свічками до джерела та освячення води

01.00–03.00 – нічні чування перед храмом

03.00–08.30 – нічліг

09.00 – освячення води

09.00–13.00 – сповідь прочан

09.30 – утреня

10.40 – зустріч Блаженнішого Патріарха Святослава

11.00 – Архієрейська Божественна Літургія (перед «Вірую» – чин відновлення хресних обітів), благословення Патріарха з нагоди Року віри та уділення повного відпусту на завершення прощі

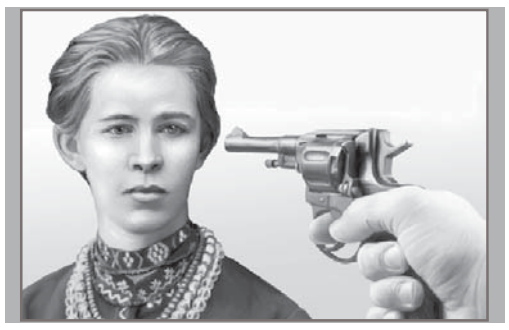
13.10 – прес-конференція Патріарха Святослава

13.30–16.00 – прикладання до чудотворної ікони та, за бажанням, відвідання Хресної дороги, чудотворного джерела, музею історії Давнього Галича (митрополичих палат)

16.00 – від'їзд прочан

ШАНОВНІ КРАЯНИ! ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!
Триває передплата на газету «ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА». Передплатний індекс – 91083.
ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ (без оплати оформлення):
на місяць – 5,93 грн., на півроку – 22,83 грн., на рік – 44,46 грн.

ЗАСТОРОГА

ВИЗНАНА ВОРОГОМ

ЯК УБИВАЮТЬ НАШЕ СЛОВО

(Продовження. Поч. у № 29)

МЕХАНІЗМ І ЗАСОБИ ЗДІЙСНЕННЯ СПЕЦОПЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Для реалізації проекту «Русскій мір» кремлівська влада сформувала потужний механізм. Відповідно до указу президента РФ Владіміра Путіна від 21 червня 2007 року в Росії заснували фінансований із державного бюджету фонд «Русский мир», правління якого складається з керівників підрозділів різних держустанов.

Його завдання – сприяти згуртуванню в єдину російськомовну мегаспільноту всіх «соотечєствєнніков», до яких зараховано етнічних росіян і всіх громадян сучасної Росії, представників російської діаспори, ба навіть іноземних громадян, які не є етнічними росіянами, але розмовляють російською.

В указі визначено, що «Русскій мір» – це «світ Росії». Його складовою є закордонні «соотєчєствєннікі», яких необхідно підтримувати й навертати до «ідеї служіння Росії». Фонд бере на себе роль парасолькової структури, ідеологія якої має спрямовувати й консолідувати діяльність державних органів і забезпечувати їхню співпрацю між собою і з громадськими організаціями у сфері роботи із закордонними «соотєчєствєннікамі» й використання їх для здійснення російської гуманітарної політики.

«РУССКІЙ МІР» ЯК ТЕХНОЛОГІЯ

Серед відповідних державних інституцій Росії чільну роль відіграє урядова комісія у справах співвітчизників за кордоном, яку створили указом президента РФ за № 1681 іще 11 серпня 1994 року. Згідно з положенням, вона є координуючим органом уряду і діє в постійному контакті з гілками законодавчої та виконавчої влади, громадянськими, релігійними та іншими організаціями, контролює виконання Основних напрямів державної політики щодо закордонних співвітчизників, здійснює нагляд за використанням фінансових ресурсів, які виділяє держава для їхньої підтримки, розглядає питання морального заохочення «соотєчєствєнніков» за особливий внесок у розвиток співпраці з Росією та налагодження життєдіяльності російської діаспори. Ключові посади в комісії нині обіймає вище керівництво МЗС Росії: голова – Сєрґєй Лавров, міністр закордонних справ, його заступники – Ґріґорій Карасін, статс-секретар, заступник міністра закордонних справ, та Сєрґєй Марєєв, генеральний директор міністерства; відповідальний секретар – Анатолій Макаров, директор Департаменту роботи зі співвітчизниками за кордоном МЗС РФ. До складу комісії входять представники Адміністрації президента РФ, Ради Федерації та Держдуми, Федеральної служби безпеки, Мінфіну, Мін'юсту, Міносвіти і науки, Мінкультури, інших відомств та державних інституцій. Засідання комісії відбуваються не рідше, ніж раз на квартал. Її рішення є обов'язковими для всіх органів виконавчої влади, підприємств та організацій, що діють у сфері відання цих органів, а також для громадських організацій, які голосували за їхнє ухвалення.

Поряд з урядовою комісією існує Комісія з координації та взаємодії зі співвітчизниками Держдуми РФ, яка контролює виконання урядових програм підтримки «соотєчєствєнніков» за кордоном. Фінансування починань, спрямованих на реалізацію концепції «Русского міра», має тенденцію до збільшення. Якщо на програму 2009–2011 років виділили $33 млн., то на програму 2012–2014-го – вже $46 млн. Згідно з указом президента РФ від 12 травня 2011-го створили спеціальний Фонд підтримки і захисту співвітчизників, які проживають за кордоном. Його діяльність спрямована на надання необхідної допомоги відповідним особам і налагодження системної роботи з їхніми громадськими об'єднаннями.

ГЕНЕЗА І МЕТА СПЕЦОПЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

У межах МЗС РФ функціонує Департамент роботи зі співвітчизниками за кордоном, який координує діяльність російських дипломатичних представництв у цьому напрямі. Відповідно до указу президента РФ Дмітрія Мєдвєдєва від 6 вересня 2008 року було створене Федеральне аґентство у справах СНД, закордонних співвітчизників та міжнародного гуманітарного співробітництва («Россотрудничество»). Частиною нової інституції стала спеціалізована структура МЗС РФ «Росзарубежцентр», відповідальна за здійснення російської гуманітарної політики за кордоном. Аґентство репрезентоване в зарубіжжі російськими центрами науки та культури (РЦНК) та місцевими представництвами при дипломатичних і консульських установах РФ у майже 20 державах. Його закордонні представництва очолюють російські дипломати високого рівня.

«Россотрудничество» разом із Міністерством освіти і науки РФ – розробник і замовник федеральних цільових програм (ФЦП) «Русский язык», які є стратегічним інструментом реалізації політики Москви у царині зміцнення позицій російської мови та її просування за кордоном. Фінансування цих програм (їх почали виконувати від 2002 року) суттєво збільшується. Якщо вартість ФЦП «Русский язык» на 2006–2010-й становила $28 млн., то на останню таку програму, яку уряд РФ затвердив 20 червня 2011 року і яка діятиме до 2015-го, з держбюджету виділили $85 млн. «Россотрудничество» фінансоване з державної скарбниці, воно підпорядковане МЗС РФ і в межах своєї компетенції відповідає за реалізацію міжнародних завдань, зокрема підтримки російської мови як основи розвитку інтеґраційних процесів у СНД, задоволення мовних і культурних потреб «соотєчєствєнніков», що проживають за кордоном, а також за надання допомоги національним навчальним закладам інших держав у забезпеченні їх підручниками, методичними, науковими та довідковими матеріалами з російської мови, літератури й культури Росії.

Володимир ВАСИЛЕНКО

(Продовження буде)

ПОСТАТІ

1 серпня українська громадськість вшановуватиме лицарку слова, мужню і незбагненну, відому й непізнану українку – Ларису Косач-Квітку – Лесю Українку – у 100-річчя її відходу у вічність. Вона належить до когорти найвизначніших письменників, поетів і культурних діячів України. Леся Українка – справжня лицарка слова.

* * *

Слово, чому ти не твердая криця,
Що серед бою так ясно іскриться?
Чом ти не гострий,
безжалісний меч,
Той, що здійма вражі голови з плеч?

Ти моя щира, гартована мова,
Я тебе видобуть з піхви готова,
Тільки ж ти кров
з мого серця проллєш,
Вражого ж серця
клинком не проб'єш...

Вигострю, виточу зброю іскристу,
Скільки достане снаги мені й хисту,
Потім її почеплю при стіні
Іншим на втіху, на смуток мені.

Слово, моя ти єдиная зброє,
Ми не повинні загинуть обоє!
Може, в руках невідомих братів
Станеш ти кращим мечем на катів.

Брязне клинок об залізо кайданів,
Піде луна по твердинях тиранів,
Стрінеться
з брязкотом інших мечей,
З гуком нових, не тюремних речей.

Месники дужі
приймуть мою зброю,
Кинуться з нею одважно до бою...
Зброє моя, послужи воякам
Краще, ніж служиш
ти хворим рукам!

Леся УКРАЇНКА

25.11.1896 р.

ДАЙДЖЕСТ

ХАЙ ЖИВЕ ПАПА

Римський екзорцист Ґабріель Аморт сказав, що папа Франциск, як і папа Іван Павло I, прагне «бідної Церкви для бідних».

Отець Ґабріель Аморт, старший екзорцист Римської дієцезії, попередив нового папу Франциска про небезпеки для нього відповідно до долі, що спіткала папу Івана Павла I. «Масони всюди мають свої розгалуження, і у Ватикані також, на жаль», – сказав о. Ґабріель Аморт в інтерв'ю італійській газеті «Il Giornale». Про це повідомила щоденна газета «Цsterreich» онлайн (нагадаємо, що Іван Павло I помер через 33 дні після його обрання папою). За його словами, масонство прагне лише грошей та кар'єри, і «вони взаємно допомагають один одному».

Крім того, о. Ґабріель вважає діючого італійського прем'єр-міністра Маріо Монті масоном, як і президента Джорджо Наполітано. За словами 88-річного екзорциста о. Ґабріеля, який провів близько 70 тисяч успішних екзорцизмів, всі політики принципово підпорядковані владі масонів і світом керують від семи до восьми осіб, у чиїх руках зосереджені всі гроші.

Альбіно Лучані (папа Іван Павло I), на якого натякнув о. Ґабріель, помер 1978 р. Ватикан вважав непотрібним провести розтин його тіла, після чого з'явилися численні теорії змови. Приміром, панувала думка, що папу отруїли, тому що він хотів викрити корупційні процеси у ватиканському банку. І папа Франциск, як відомо, зайнявся справами цього банку, в результаті чого уже відсторонили від справ керівників цієї фінустанови.

Будемо молитись за добрі справи папи Франциска і за його здоров'я.

Вл. інф.

ТАК ДУМАЮ

Теперішнє небезпечне, вкрай упереджене і тенденційно однобоке політично-історичне шумовиння окремих недалекоглядних польських політиків і 148 «нардепів» українського парламенту, які виступили із закликом до польського сейму визнати події на Волині 1943 року геноцидом поляків, викликали роздуми.

НА ЧИЙ МЛИН ВОДА...

Мій тато Микола Михайлович Симчич, як і тисячі українців – його ровесників, служив у польській армії. Був підофіцером медичної служби, пройшов бойовий шлях у війні 1939-го з німецькими окупантами від Варшави до села Демне на Львівщині, де в нічному бою був поранений, потрапив у полон, але наступної ж ночі втік, а дорогою додому бачив, як союзники фашистів – червоноармійці виловлювали польських офіцерів та інтеліґентів і в «чорних воронках» вивозили їх у північно-східному напрямі. Тато теж ледь не потрапив у руки «червоних визволителів», але врятувало те, що селяни дали йому цивільний одяг і він розмовляв українською. Президент Польщі Александр Кваснєвський нагородив мого тата медаллю «За участь у оборонній війні 1939 року», і тато отримував від польської влади до кінця свого життя пенсію.

Змалку батько виховував у нас повагу до польського народу як народу європейського, цивілізованого, з великою культурою і правовими нормами співжиття. Водночас ми, українці, з дитячих літ знаємо і про криваві діяння польських шовіністів, про пацифікацію і викликану нею самозахисну реакцію українців – сутички між поляками й українцями були, на жаль, частими на всій території Західної України, окупованої поляками. До радикальних дій самооборони нації не лише щодо ініціаторів пацифікації але й організаторів штучного голодомору на Східній Україні саможертовно вдавались українські націоналісти, щоб привернути увагу світової громадськості до геноциду українців на Сході й нестерпного гніту на Заході України. Про Волинську трагедію мій тато дотримувався думки, що той конфлікт був штучно спровокований німецькими окупантами, щоб послабити народні сили опору обох сторін: як УПА, так і Армії Крайової (головних фігурантів Волинської трагедії), за принципом: де двоє б'ються, там третій користає... Подібні думки доводилось чути і від леґендарного сотенного УПА, багатолітнього мученика совітських ҐУЛАҐів Мирослава Симчича – Кривоноса.

По-друге, колишній Президент України Леонід Кравчук як голова громадського комітету «Примирення між народами», корінний волиняк, як мудрий, досвідчений і далекоглядний державний діяч назвав зрадниками тих нардепів ВРУ, котрі у своїй заяві підписались за підтримку ухвали сейму Польщі, в якій однобоко й упереджено оцінюється Волинська трагедія як «етнічна чистка з ознаками геноциду». Слово «зрадники» Леонід Кравчук вжив, очевидно, не лише в розумінні національної зради, але і в розумінні державної зради, адже підписанти не прості люди, а представники однієї з найвищих гілок влади в Україні – депутати ВРУ і до їхніх обов'язків належить відстоювати інтереси Української держави, а не сприяти розпалюванню міждержавних конфліктів, з великими зусиллями погашеними попередніми Президентами.

Цим виставили себе на посміховисько перед світовою громадськістю як запеклі вороги української нації, котрим не болять понад десятимільйонні жертви штучного голодомору в Україні в 1933 році (політсили цих горе-підписантів і декотрі з них персонально не визнають геноцидом голодомор в Україні). Їм, підписантам, не болять багатомільйонні жертви совєтських ҐУЛАҐів, тотальне знищення української інтеліґенції. Їм, підписантам, не болять жертви Катині, де в 1940 році енкаведисти знищили цвіт польської нації – майже 28 тисяч польських офіцерів, службовців, інтеліґенції, переданих їм німецькими окупантами і виловленими червоноармійцями, хоч Совітський Союз не оголошував тоді війни Польщі. Їм, підписантам, не болять понад півмільйонні жертви українців внаслідок горезвісної операції «Вісла», вчиненої поляками за наказом Сталіна вже в післявоєнні роки... Їм, підписантам, не болить доля України. Та прислухайтесь до Пророка України Великого Кобзаря: «Схаменіться, будьте люди, бо лихо вам буде...»

Микола СИМЧИЧ,
м. Івано-Франківськ

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

З ВИСОТИ ПРОЖИТИХ ЛІТ

Нещодавно у Народному домі «Просвіта» відбулася презентація книжки колишнього дивізійника Михайла Мулика «Під сонцем Італії. Московські морози». Написана вона у жанрі військової мемуаристики. Адже автор – вояк Дивізії УНА «Галичина», учасник битви під Бродами, відбув десять років сталінських таборів.

«Ми були молоді, але розуміли, що свою державу і права здобувають зброєю – це ще Богдан Хмельницький, Іван Мазепа, Симон Петлюра, Євген Коновалець вказували. Гріх поневоленим не брати до рук зброї, коли така можливість з'являється. Так робили наші батьки в 1914 році, так і ми зобов'язані були зробити. Саме січові стрільці в австрійських мундирах за одну ніч заволоділи Львовом, і вранці 1 листопада 1918 р. замайорів жовто-блакитний прапор над столицею Галичини», – так пояснює автор масовий вступ галичан до дивізії «Галичина».

Про те, як вояки Дивізії діяли в тяжких історичних обставинах – на фронті, в полоні, у сталінських таборах і поза Батьківщиною, – ідеться у розповіді Михайла Мулика, поданої з мудрості прожитих літ, з внутрішньою гідністю, з ушануванням пам'яті тих, хто не дожив до самостійної України.

Учасники презентації дякували авторові за його працю і правдиве слово, зичили многая літ і здоров'я.

Н. К.

ДУХОВНЕ

Хрестити Київську Русь і проголосити християнство державною релігією припало князю Володимиру Великому. Прийшовши до влади за допомогою варязької дружини і язичницької еліти, Володимир задля їхніх інтересів запровадив язичницький пантеон богів. На місці старого капища, де стояла подоба Перуна, з'являються сім різноплемінних богів – Перун, Дажбог, Хорс, Стрибог, Сімаргл, Мокош, Велес.

ХРЕЩЕННЯ РУСІ ВОЛОДИМИРОМ

Але трохи згодом Володимир переконався, що для зміцнення держави та її престижу потрібна єдина віра. Київська держава підтримувала найтісніші стосунки з Візантією – найбагатшою, наймогутнішою і найбільш культурно впливовою державою того часу. Так він вирішив прийняти християнство й охрестити весь свій народ.

Хрещення відбулося у часи послаблення внутрішньополітичного стану у Візантійській імперії. У другій половині X ст. (80-ті рр.) вибухає вкрай небезпечне антиурядове повстання на сході імперії, очолюване Вардою Фокою і підтримане населенням Таврії. Скрутне становище, у якому опинився імператор Візантії, змусило його звернутися до Києва з проханням про військову допомогу. Умови, за якими Київ погоджувався допомогти Візантії, продиктував Володимир. За ними київський князь зобов'язувався допомогти імператорові придушити повстання, а за це той мав би віддати за Володимира свою сестру Анну (тобто Володимир отримував би права на візантійський трон) та сприяти хрещенню населення Київської держави. При цьому Володимир спочатку отримав відмову, і тільки захоплення ним візантійської колонії Херсонесу (Корсуня) примусило Візантію укласти цю угоду.

Про те, звідки прийшла ієрархія в Україну, є різні теорії. Перша, що ієрархія прийшла з Візантії (Є. Ґолубінський, М. Грушевський, Й. Пелеш, М. Міллер, Ф. Дворнік). Другу теорію (римську) відстоюють Банімґартен, Жюжі та М. Коробка. Никонівський літопис говорить про посольства до Володимира від папи (988, 991, 1000) та до папи від Володимира (994, 1001). Третю теорію (охридську або македонську) висунув М. Приселков, а з українців її підтримують історики Т. Коструба, С. Томашівський, з росіян А. Карташов, Є. Шмурло, Г. Федотов, П. Ковалевський, німець Г. Кох. Вона ґрунтується на подібності мови («Номоканон» прийшов в Україну в болг. ред.). Четверту теорію (тмутороканську) висунув Ю. Вернадський і за ним М. Чубатий. Обидва автори дотримуються думки, що в межах Київської держави в часи хрещення Володимира вже існувала ієрархія в Тмуторокані.

Після офіційного хрещення киян у 988 р. християнство стає державною релігією Київської Русі. Християнізація Русі відбувалася поступово за водними шляхами. Спершу її прийняли більші осередки, пізніше – провінція. Не всюди цей процес відбувався без опору, як у Києві. Головний опір чинили служителі поганського культу – волхви, вплив яких на південних землях Русі був незначний. Натомість на півночі – у Новгороді, Суздалі, Білозер'ї вони підбурювали населення до відкритих виступів проти християнських священиків. Ще довго співіснували між собою деякі елементи поганської віри, переважно обрядів, із християнством (т. зв. двовір'я).

Для унормування церковного життя у своїй державі Володимир видав Устав, призначивши десятину на утримання Церкви, та визначив права духовенства: Володимир намагався дати структурне оформлення нової релігії, подібне до візантійського. Перша згадка про митрополитів на Русі відома з 1037, хоч раніше мусив бути архієпископ, який наглядав над Руською Церквою. Першим митрополитом, який згадується, був грек Теотемпт. Християнство, проповідуючи милосердя та християнську любов – підвалини цивілізованого й мирного життя, об'єднало релігійно велику державу Володимира і позитивно вплинуло на мораль керівної верхівки і населення.

З прийняттям християнства на Русі поширилася писемність. Володимир закладав школи, будував церкви (спершу в Києві, а згодом – по інших містах). Учителями були священики з Корсуня, які знали слов'янську мову. Факт, що прийняття християнства не привело до безпосереднього політичного опанування Русі Візантією, а відкрило новій християнізованій спільноті зв'язки з далекими й близькими сусідами, слід уважати найпозитивнішим наслідком акту хрещення Русі й слов'янського Сходу.

ФЕСТИВАЛІ

ЛЕМКИ ГУЛЯЛИ

В селі Рівня на території відпочинкового комплексу «Михайлова колиба» пройшов VII Прикарпатський фольклорно-етнографічний фестиваль лемківської культури «Поклик мого серця».

Фестиваль лемківської культури проводиться щоліта, починаючи з 2006 року, й має на меті відродження, збереження та популяризацію традиційних видів народного мистецтва, звичаїв, обрядів та української духовної спадщини етнічних українців (лемків-русинів, бойків, надсянців, холмщаків, підлящуків), насильницьки виселених (депортованих) з історико-етнічних українських земель Польщі на територію України в 1944–1951 роках. Цього року фестиваль був присвячений і пам'яті засновника та організатора фестивалю Юрія Марканича, який передчасно пішов із життя минулого року. Вшанувати пам'ять пана Юрія приїхали лемки з усієї України. За ним відправили панахиду.

Сам фестиваль тривав два дні, розпочався він у суботу молодіжною забавою, родзинкою якої стала посвята дітей у молоді лемки. З рук дочок Юрія Марканича, Наталі та Олі, а також голови Івано-Франківського обласного товариства «Лемківщина», Степана Криницького, діти отримали пам'ятні значки й зачитали клятву молодого лемка. Лемки молитовно згадали жертви депортації етнічних українців з території Польщі. Після цього розпочалося фольклорно-етнографічне дійство, в якому взяло участь близько сорока лемківських колективів та виконавців з усієї України.

ПОСТАТІ

ОДИН ІЗ БУДІВНИЧИХ ПЕДАГОГІКИ

190 років тому (1823) народився Костянтин Дмитрович Ушинський – видатний педагог XIX століття. Народився в Україні, тут провів дитячі та юнацькі роки. У Новгород-Сіверській гімназії здобуває середню освіту. У 1844 році закінчує університет і готується до служіння людям праці. Пише такі мрійливі думки: «Готувати розуми! Сіяти ідеї... Ось наше призначення... Віддати все нащадкам, які забудуть й імена наші, не чекаючи нагороди ні на землі, ні на небі, – знати це і все ж таки віддати їм і життя своє – велика любов до істини, до блага, до ідеї! Велике призначення!..»

У 1857 році він видає першу теоретичну педагогічну працю-роздум про призначення педагогічної науки, формує заклик вивчати, а також розвивати її на основі даних педагогічного досвіду. Звичайно, живучи в Російській імперії, де була заборонена українська мова, К. Ушинський пише наукові праці російською. До своєї книги «Дитячий світ» він подає статтю «Поїздка зі столиці в село», в якій читаємо такі рядки: «Трудове і нерозкішне життя ведуть наші селяни по селах, але працею їхньою годується вся Росія. З тих маленьких, похмурих, димних хат виходять усі ті копійки й карбованці, на які збудований і живе пишний Петербург... Учіться ж, діти мої, і пам'ятайте, що ми повинні чим-небудь віддячити селянам за той хліб, яким вони нас годують, а віддячити їм ми можемо старанним навчанням та чесною працею на користь загальну... Соромно і гріх їсти задарма чий-небудь хліб, та ще більше хліб селянський, здобутий такою важкою, невсипущою працею...»

Ушинський був ворогом кріпацтва, ворогом російських бюрократичних порядків і хотів присвятити свої знання й сили на розбудову шкіл, особливо сільських. Могутні джерела освіти він вбачав у народній мові. «Мова народу – найкращий, що ніколи не в'яне й вічно знову розпускається, цвіт усього його духовного життя, яке починається далеко за межами історії. У мові одухотворюється весь народ і вся його баьківщина; в ній втілюється творчою силою народного духу в думку, в картину і звук небо вітчизни, її повітря, її фізичні явища, її клімати, її поля, гори й долини, її ліси і ріки, її бурі й грози – весь той глибокий, повний думки й почуття, голос рідної природи, який лунає так гучно в любові людини до її іноді суворої батьківщини, який відбивається так виразно в рідній пісні, в рідних мелодіях, в устах народних поетів...»

«У скарбницю рідного слова складає одне покоління за другим плоди глибоких сердечних рухів, плоди історичних подій, вірування, погляди, сліди пережитого горя й пережитої радості, – одне слово, весь слід свого духовного життя народ дбайливо зберігає в народному слові. Мова є найживіший, найбагатший і найміцніший зв'язок, що з'єднує віджилі, живущі та майбутні покоління в одне велике, історичне живе ціле».

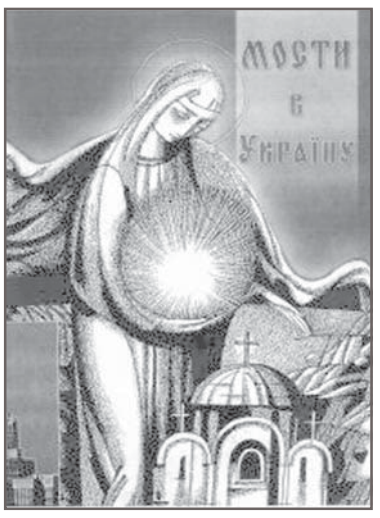
Стаття К. Ушинського «Рідне слово» є плодом його думок про мову, її походження та роль у суспільстві. Він твердив, що шкільне навчання повинно здійснюватися рідною мовою, що не подобалося російським правителям. В особистому архіві Ушинського зберігалася копія його клопотання, щоб дозволили запровадити в одному селі навчання дітей українською мовою. Дружина його переказувала, що прохання не було задоволене, а а втор мав великі неприємності.

Школа, навчаючи дітей рідною мовою, має готувати їх до життя, а для цього вона повинна давати їм найважливіші знання з усіх предметів. Порядок і систематичність – дуже важливі умови в роботі школи, вони мають бути у знаннях учнів, в усій організації навчально-виховного процесу. А найважливішим завданням виховання, на думку К. Ушинського, є відкрити вихованцеві можливість знайти собі корисну працю в світі й запалити його невгасимою жадобою праці. За словами Ушинського, справжня гуманність спонукає людей до дій, до творення добра. А моральним є все естетичне у відносинах між людьми. Естетичність дій людини виявляється в тому, що вона переборює в собі егоїзм і в своїй діяльності керується мотивами загальнонародної користі, мотивами служіння своєму народові й усе це повинно супроводжуватися правдивістю, душевною щирістю, скромністю.

Багато корисних думок К. Ушинського розвинув український учений С. Чавдаров. А в сьогоденні доктор педагогічних наук Галина Сагач, розвиваючи думки К. Ушинського, пише, що вчитель-інтеліґент, вчитель – адвокат дитини в усі часи, у кожному народі високо шанувався, бо плекав живу думку й душу майбутніх «робітників життя», справжніх патріотів держави. Завдання просвітян – максимально сприяти цьому.

Богдан СУШЕВСЬКИЙ, *просвітянин*

ДІАСПОРА

МОСТИ В УКРАЇНУ

Товариство української мови імені Шевченка (ТУМ) у Чикаґо за 22 роки свого існування допомагало фінансово всім обласним «Просвітам» України з друком українських книжок і часописів. За цей час було видано понад 200 книжок у різних галузях і розіслано їх по всій Україні. Також упродовж першого десятиліття ТУМ висилало до всіх обласних «Просвіт» і деяких шкіл та університетів українські книжки й журнали, надруковані в діаспорі. Крім цього, ТУМ-Чикаґо щороку надавало стипендії здібним студентам із незаможних родин, які студіюють україністику в Острозькій академії, Києво-Могилянській академії, університеті імені Петра Могили в Миколаєві, у Харківському національному університеті й інших вищих школах в Україні.

Кошти на ці проекти жертвують члени та прихильники ТУМ-Чикаґо. Також управа й члени товариства беруть участь у святочних ярмарках і пікніках, де демонструють друковані праці з України та поширюють інформацію про успішну роботу обласних «Просвіт» України.

Недавно в Донецьку була видана книжка «Мости в Україну», у якій докладніше описана робота ТУМ-Чикаґо. Книжку надіслали до всіх осередків «Просвіти» в Україні, до деяких університетів і спонсорів та меценатів ТУМ в Америці й Канаді. Ця гарно опрацьована книжка, на обкладинці якої подана праця мистця Володимира Павлика, має зацікавити українців як в Україні, так і за її межами.

Н. К.

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

Скло окремо, пластмаса – теж

У Ганнусівці Тисменицького району відбулася презентація проекту «Запровадження системи роздільного збирання твердих побутових відходів як ефективний механізм співпраці громади і влади». Проект пропонує модель співпраці між громадою села та владою шляхом утворення громадської «Екологічної варти». Загальний кошторис становить 148 тис. грн. У результаті селяни мають перейти від разових акцій із прибирання території до комплексної системи роздільного збирання та вивезення сміття.

За купівлю авто ще й доплатять

Уряд найближчим часом розгляне законопроект про грошові доплати при купівлі українськими громадянами вітчизняних автомобілів. Про це повідомив віцепрем'єр Юрій Бойко. Адже галузь має 70 тисяч робочих місць, а ще той факт, що імпорт автомобілів у країну перевищує всі критичні показники. Але чому урядовці не починають із себе, чому не пересідають на вітчизняні авта?

Після стихії

Із сумом і надією на краще ліквідовують потерпілі наслідки стихії, яка минулого четверга впала на Івано-Франківськ і прилегле село Клузів. Поривами вітру й градом у селі Клузів Тисменицького району пошкоджено до 40 відсотків сільськогосподарських угідь на присадибних ділянках.

Окрім цього, в селі Клузів пошкоджено 30 житлових будинків та в селі Підлужжя 3 житлових будинки (частково покриття будівель і фасади, скло у віконних рамах).

На території Коломийського району в селах Мала Кам'янка, Велика Кам'янка, П'ядики зазнали пошкоджень посіви сільськогосподарських культур на присадибних ділянках громадян і на полях сільськогосподарських підприємств, зокрема ДПДГ «П'ядицьке», ТОВ Компанія «Аґро-дует» та Прикарпатська дослідна станція. Люди ліквідовують лихо самі з надією, що влада таки спроможеться їм допомогти.

Війна на дорогах

ДАІ опублікувала статистику смертності в ДТП в Україні за першу половину року. За шість місяців у ДТП, основними причинами яких було перевищення швидкості й порушення правил маневрування, загинули 1700 осіб. У літній період зростає кількість ДТП з участю курортників.

З РОСИ І ВОДИ!..

ВІТАЄМО!

Сьогодні відзначає свій 65-річний ювілей заступник голови ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка, справжній патріот і пропаґандист українського слова й книги, ідеї державності й соборності України

Ілля ЗАГРАНОВСЬКИЙ.

На початках руху за Незалежність як керівник великого трудового колективу Ілля Васильович перевів усе діловодство на українську мову, змобілізував тисячі людей на підтримку демократичних процесів, Народного руху і його представників на виборах. І сам беззастережно став на бік правди.

Прийшовши у «Просвіту», взявся за справу підтримки української книги, створивши «Українську книгарню». Водночас сам творить есеї, публікуючи їх у часописах, пристрасно виступає на захист українського слова.

Зичимо твердої віри в процвітання і щасливе майбутнє Української держави, творчого довголіття і міцного здоров'я на многії і благії літа.

Від Правління ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка голова Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ

ДО ПЕРВНІВ

НАШІ ПРЕДКИ — ТРИПІЛЬЦІ

Виповнюється 120 років з часу початку розкопок Вікентієм Хвойкою у Києві археологічної культури часів енеоліту, яка також відома як трипільська культура. З цієї нагоди Національний заповідник «Давній Галич» провів «Трипілезнавчі читання». Метою заходу було вшанування ювілею цієї події та заслухання наукових доповідей. У читаннях взяли участь науковці з Галича та Івано-Франківська. Читання не випадково проводили в Галичі – в околицях давньоруської княжої столиці знайшли та дослідили декілька пам'яток трипільської культури.

Цікавими були виступи доповідачів, які передбачали, як висвітлення здобутків археологічної науки щодо цієї проблематики від 1893 року і до сучасності, так і роботу окремих дослідницьких експедицій, життєписи відомих археологів.

Виступ молодшого наукового співробітника історичного відділу НЗ «Давній Галич» Романа Рарика був присвячений життєвому шляху та основним етапам наукової діяльності Вікентія Хвойки, основним його відкриттям, здійсненим на теренах Російської імперії. Цікавими були аналогії на предмет чесько-українських стосунків, зокрема те, що археолог чеського походження Вікентій Хвойка відкрив трипільську культуру, а український археолог Іван Борковський досліджував празьку культуру.

Завідувач археологічного відділу НЗ «Давній Галич» к. і. н. Тарас Ткачук поділився результатами досліджень трипільських пам'яток у населених пунктах Більшівці та Козина (поруч Галича), провів аналіз розвитку цієї культури в її основних етапах, охарактеризував знаряддя праці трипільців.

Старший викладач кафедри історіографії і джерелознавства Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Ігор Кочкін ознайомив присутніх із особливостями більш ніж 300 пам'яток трипільської культури, які знаходяться на Прикарпатті. Значну увагу науковець надав висвітленню господарства та побуту трипільців.

Доповіді науковців викликали жваве зацікавлення присутніх на читаннях, свідченням чого були десятки запитань від аудиторії – вони стосувалися культурної спадщини трипільців, суспільного ладу, способу будівництва жител, їхньої ймовірної етнічної пов'язаності з сучасним населенням України. Всі виступи були належним чином забезпечені з допомогою сучасної комп'ютерної техніки – слухачі мали змогу побачити фотографії польових досліджень, гончарних виробів, класифікацію знарядь праці та інше.

Завідувач історичного відділу НЗ «Давній Галич» Марія Костик подякувала від імені генеральної дирекції всім доповідачам і висловила надію щодо подальшої активної наукової співпраці з Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника. Таким чином, галичани мали змогу довідатися багато нового з життя людей мідного віку. Трипілезнавчі читання стали одним із заходів, проведених до 1115-річчя з часу першої письмової згадки про Галич.

Андрій ЧЕМЕРИНСЬКИЙ,
член НСКУ, магістр історії

ПОБАЖАННЯ

ЩОБ ЩАСЛИВО БУЛОСЯ

Йде селом прекрасна жінка, мов царівна, всміхається, вітається. І кожен у селах Росохач та Прикмище, та що там у селах– у цілому Городенківському районі й в області, знані співочі колективи росохацькі й навіть в Україні люблять і поважають директора БК Марію Степанівну Микитчук. Та як її не любити, коли з нею вирує культурне життя в селах, а палац, так саме хочеться назвати будинок культури, – як писанка, не тільки оформленням і різноманітністю гуртків за інтересами заслужено визнаний найкращим в області.

Тут, як у вулику, працюють діточки над своїми програмами, молодята, що готуються до весілля, молоді мамусі, поважні ґазди й ґазди, парубки, навіть священик часто заходить. Адже в духовній світлиці на його пораду чекають. Та й учителі заходять, бо найменшенькі в куточок природи тягнуть до тваринок і пташечок. А треба ж провести репетиції до сільських конкурсів – чи-то «Міс україночка» чи-то «Юні козачата». А вже пообіді на звуки баяна Петра Павловича Федюка або Валерія Петровича Михайлищука поспішають учасниці народного вокального ансамблю «Берегиня», який двадцять років дарує чар своїх пісень. Не тільки «Берегиня», а й творчий народний колектив «Надвечір'я» знаний, адже нещодавно виступали на Першому національному в програмі «Фольк-м'юзік», який веде народна артистка Оксана Пекун.

Марія Степанівна у цьому селі вже тридцять років, як то кажуть – пішла за невістку й стала духовною мамою для всього села. Сама енерґійна, співуча, весела, комунікабельна й активна приворожила всіх до Народного дому. А людям це подобається, бо з піснею легше жити й працювати, затишніше і якось по-родинному все. У селі й діти тримаються купи, й онуки охоче разом співають, грають у театрі, організовують дискотеки, творять історію села, до старшого покоління прислухаючись. А все тому, що майже кожен, то в дитячому хорі духовної музики співав, то в танцювальному колективі танцював, то брав участь у конкурсах, фестивалях, а то й просто змалку слухав концерти. Адже і завідувачка бібліотеки Наталя Михайлівна Нескреба, і вчителі, й музичні працівники, й механізатори, та й сам сільський голова Михайло Петрович Федорів завжди задіяні в культурно-освітніх і розважальних програмах, які проводять у Народному домі працівники культури, душею яких є Марія Степанівна – незмінна директор і заспівувачка всіх пісень.

Та не тільки сама така голосиста, а ще передала цей дар своїй внучці Ромочці, яка є переможницею численних Міжнародних та обласних конкурсів і завжди з радістю дарує свої пісні великій Росохацькій родині, приїжджаючи з Івано-Франківська. А за нею вже тягнуться інші діточки, тому що енерґетика села добра, живильна, насичена піснями, уквітчана квітами, окроплена водами річки Чорнявочки – ласкавої веселочки.

Директор Будинку культури с. Росохач Марія Микитчук

Не заспокоюється Марія Степанівна, а все вигадує, якби ж краще організувати дозвілля односельців, якби ж костюми пошити для гуртків, якби ж автобус організувати та й в області концерт дати, щоб усі почули, які співучі люди живуть у Росохачі. Певно і яремчанці довідались та й запросили на день свого міста. Ото вже аплодували всі, бо так професійно забавили присутніх.

А то вже треба нову програму готувати до річниці Незалежності, а ще – гостей приймати, а ще – караоке організувати. І роблять це учасники творчих колективів на найвищому рівні.

Звичайно, їхня праця поціновується. Та не задля похвал працює Марія Степанівна, а заради духовного збагачення, згуртованості однодумців, щоб у кожного в душі й господі було свято й пісня.

Тож зі святом, із днем народження Вас, Маріє Степанівно, вітають росохочани та прикмищани й зичать творчого піднесення, з яким так добре Вам живеться.

Любов ЗОРІНА

Народний аматорський колектив «Надвечір'я» Росохацького БК

ВИСТАВКИ

РОЗПОВИТА ДУША

У Картинній галереї Національного заповідника «Давній Галич» відкрили виставку графіки, живопису та декоративної пластики зі шкіри. Співорганізатором виставки став Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.

На огляд відвідувачам галереї представили близько 60 різноманітних творів, виконаних у різних техніках дизайну. Їхніми авторами є дві мисткині, викладачі кафедри дизайну Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника – Оксана Бейлах та Світлана Повшик. Вони обидві займаються науковою діяльністю, цікавляться сучасним мистецтвом і мають власні напрацювання в цьому напрямку. Зокрема, О. Бейлах активна в галузі декоративної пластики зі шкіри та моделюванні одягу, є кандидатом мистецтвознавства. Вона створила ряд цікавих робіт: декоративні пласти під назвами «Минуле», «Трапеза», «Йшли корови по діброві…», панно «Знаки Зодіаку за мотивами творів Марії Приймаченко» та інші. Натомість С. Повшик творчо працює в галузі графіки, живопису та дизайну одягу. Серед її робіт привертають увагу графічні зображення «Мандрівниця», «Роси», «Полювання на мить», «Великодня мелодія» та інші.

Мисткині висловили подяку дирекції Заповідника й глядачам за участь у відкритті виставки та розповіли про свій творчий шлях. Цікаво, що кожна з них має кілька здобутих освіт, але працюють за основним – мистецьким фахом.

У слові до глядача Оксана Бейлах розповіла: «…Я старалася відійти від традиційної школи обробки шкіри, наблизитися до образотворчого напрямку. З клаптиків шкіри люблю «малювати», кожен її клаптик для мене – як мазок художника на полотні. Сюжети моїх робіт різні, але найбільше люблю відображати квіти й почуття. У творах є багато символічного. В останньому часі я створила ряд серійних робіт. Шкіра є дуже теплим матеріалом, коли я з ним працюю, дуже відчуваю його фактуру; мені подобається з ним експериментувати. У кожній наступній роботі хочу відійти від попередніх зображень, так мені вдається творити нове».

Думками поділилася і Світлана Повшик. «…Бажання малювати у мене – на генетичному рівні, мій дідусь був художником. У своїх роботах я стараюся відхилити завісу таємничості над почуттями жінки. У мене роботи миттєві, вони не мають попереднього обдумування. Є аркуш, є ручка – я сідаю і малюю. Роботи швидкі, можливо, композиційно недосконалі, але, гадаю, на емоційному рівні вони свого досягають. Люблю експериментувати в акварелі, поєднувати її з тушшю. Мені як художниці важливе спілкування з глядачем, я люблю демонструвати свої твори».

Думками поділилася Світлана Повшик

А. Ч.

КНИЖНИК

І ДОРОСЛИМ, І МАЛИМ

Побачила світ книжка відомого просвітянина Калущини, педагога-філолога, справжнього патріота Ігоря Котика-Миндюка «Краса і мудрість України і світу». Це вже друга книжка краєзнавця. Першу – «Слобода під Чорним лісом» високо оцінили читачі не тільки Калущини. Автор нагороджений Дипломом ІІ ступеня конкурсу імені Мирона Утриска в м. Турка Львівської області.

І ось нове напрацювання – книга-довідка, антологія, порадник. Кожна думка, порада свідчать про невтомний пошук автором-упорядником тих розумних людей, які люблять Україну, цінують її красу і мудрість. Скільки ж треба було перечитати книжок, щоб вибрати найвлучнішу цитату, паймудрішу думку, корисну пораду. В передмові автор ділиться своїми думками, побаженнями, що згодяться всім: батькам, педагогам, молодим сім'ям.

Ось перелік лише деяких розділів: «Українці – вдосконалювачі світу», «Народна творчість», «Звичаї та обряди», «Імена відомі й невідомі», «Народна медицина», «Музика лікує душу і тіло».

У збірнику подаються вислови відомих людей про Україну, цитати з художніх творів, наукових книжок не тільки України, але і всього світу. А ще цікаві афоризми, гумор, народна педагогіка, культура спілкування.

Вихователі дошкільних закладів, вчителі початкових класів, вчителі рідної мови та літератури знайдуть для себе багатющий матеріал для уроків зв'язного мовлення, мовних розборів, для позакласного читання (вміщені вірші прикарпатських поетів з короткими біографічними довідками), для виховних заходів. Вони зможуть виховувати у дітей інтерес до художньої літератури, що тепер актуально.

В антології вміщені й 10 заповідей просвітянина, розроблені А. Вахнянином (першим головою товариства «Просвіта») й ухвалені у Львові 8 грудня 1868 року. Записаний вірш «Учися, дитино», який вчили у 30-их роках ХХ століття не тільки українські, а й польські та єврейські діти.

Книжка ілюстрована чорно-білими та кольоровими світлинами з життя «Просвіти» й автора, подані короткі біографічні відомості. Вона буде цікавою і корисною для молоді, батьків, педагогів, усіх молодих сімей, допоможе у вихованні дітей і підлітків.

Марія ВАСИЛІВ,
голова осередку «Просвіти» с. Добровляни Калуського району